

การศึกษามงคลชีวิตที่ปรากฏในหนังสือเสริมกำลังใจของ วินทร์ เลียววาริณ
PRINCIPLE OF BLESSED LIFE IN WIN LYOVARIN'S SERM KAMLANGJAI

จุฑามาศ ศรีระชา, ชนิกันต์ กู้เกียรติ
Chuthamat Srirasa, Chanikant Kukeati

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University, Thailand
E-mail: Chuthamat@go.buu.ac.th

Received 16 December 2021; Revised 13 March 2022; Accepted 27 March 2022.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหลักมงคลชีวิตที่ปรากฏในหนังสือเสริมกำลังใจของ วินทร์ เลียววาริณ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้หนังสือ “มงคลยอดชีวิต ฉบับสมบูรณ์” ของสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า (พม. ธรรมธโร) เป็นกรอบในการวิเคราะห์หนังสือเสริมกำลังใจจำนวน 16 ชุด

ผลการวิจัยพบว่า วินทร์ เลียววาริณ ได้นำเสนอแนวคิดที่มีความสอดคล้องกับ หลักมงคลชีวิตทั้งสิ้น 26 ข้อ ได้แก่ 1 ไม่คบคนพาล 2 การคบบัณฑิต 4 อยู่ในถิ่นที่เหมาะสม 6 การตั้งตัวถูก 7 ความคงแก่เรียน 8 ศิลปะ 9 วินัยที่ศึกษาดี 10 วาจาสุภาพ 12 การสงเคราะห์ลูก 13 การสงเคราะห์เมีย 14 การงานไม่คั่งค้าง 15 การให้ปัน 16 ธรรมจรรยา 18 การงานไม่มีโทษ 19 การงดเว้นจากบาป 20 สรรวมจากการตักน้ำเมา 21 ความไม่ประมาทในธรรมทั้งหลาย 22 ความเคารพ 23 ความถ่อมตัว 24 ความสันโดษ 25 ความกตัญญู 27 ความอดทน 29 การเห็นสมณะ 31 การบำเพ็ญตบะ 32 ความประพฤติที่ประเสริฐ และ 33 การเห็นอริยสัจ

องค์ความรู้จากการศึกษาในครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงการนำเสนอมุมมองและความคิดของวินทร์ เลียววาริณ ที่สร้างสรรค์เรื่องราวในหนังสือเสริมกำลังใจ เพื่อให้ผู้อ่านได้คิด พิจารณาและปฏิบัติเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อตนเองและสังคม อีกทั้งแนวคิดที่สอดคล้องกับหลักมงคลชีวิตนี้ยังเป็นหลักธรรมที่นำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้โดยง่าย หนังสือเสริมกำลังใจของ วินทร์ เลียววาริณ จึงเป็นหนังสือที่มีคุณค่าในการพัฒนาและยกระดับจิตใจ ส่งเสริมให้ผู้อ่านเข้าใจและรู้เท่าทันถึงความเป็นไปของโลกและชีวิต

คำสำคัญ: มงคลชีวิต, หนังสือเสริมกำลังใจ, วินทร์ เลียววาริณ

Abstract

The objective of this paper aims to study the principles of blessed life in Win Lyovarin's Serm Kamlangjai book. This research is qualitative research using a book titled Mongkon Yord Cheevit (or Blessed Life) completed version by Somdet Phra Maha Veerawong (Pim Dhammadharo) and analysis framework for examining morality in all 16 collections.

It was found that Win Lyovarin presented morality which was agreeing with 26 principles of blessed life out of total 38 principles. The 26 principles included 1 (Not Associating with the Fool), 2 (Associating with the Wise), 4 (Living in an Amenable Location), 6 (Setting Oneself up Properly in Life), 7 (Artfulness in Knowledge), 8 (Artfulness in Application), 9 (Artfulness in Usage), 10 (Artfulness in Speech), 12 (Raising our Children), 13 (Cherishing our Spouse), 14 (Not Leaving Work Undone), 15 (Generosity), 16 (Practice of Dharma), 18 (Blameless Work), 19 (Abstinence from Unwholesomeness), 20 (Restraint from Drinking Intoxicants), 21 (Non-Recklessness in the Dharma), 22 (Respect), 23 (Humility), 24 (Contentment), 25 (Gratitude), 27 (Patience), 29 (The Sight of a True Monk), 31 (Practice of Austerities), 32 (Practice of Noble Conducts), and 33 (Seeing the Four Noble Truths).

The findings reveal that Win Lyovarin's thoughts and attitude presented through the content of the studied book collections are to encourage the readers to consider and to behave for their own and the society because the presented thoughts and attitude are suitable for practicing in real life. Therefore, Win Lyovarin's Serm Kamlangjai book collections are worth reading and they help uplift the readers' moral consideration and reality of life.

Keywords: Blessed Life, Serm Kamlangjai book collection, Win Lyovarin

บทนำ

สังคมไทยในปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะทางด้านวัตถุ คนในสังคมให้ความสำคัญกับความสำเร็จที่ใช้มูลค่าเป็นตัวชี้วัด คำนึงถึงคุณธรรม จริยธรรมน้อยลงจึงก่อให้เกิดปัญหาสังคมต่าง ๆ ตามมา สอดคล้องกับที่พระอริการทิศเทพ ฐานกโร (2559, หน้า 62) ได้กล่าวไว้สรุปความได้ว่าประเทศไทยของเรานี้มีปัญหาสังคมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างมากมาย ทั้งปัญหาความยากจน ขาดการกระจายรายได้ที่เหมาะสมในสังคม และยังเป็นที่มาของปัญหาความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจและปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เช่น อาชญากรรม ขาดโอกาสทางการศึกษา ส่งผลต่อสุขภาพจิตทำให้ผู้คนในสังคมเกิดความเครียดและหากไม่สามารถจัดการกับภาวะอารมณ์ดังกล่าวได้อาจก่อให้เกิดความท้อแท้ หดหู่กำลังใจ สิ้นหวังและเกิดภาวะซึมเศร้าตามมา ทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานและการดำเนินชีวิตลดน้อยลง จึงจำเป็นต้องได้รับการแก้ไข

การจัดการความเครียดเพื่อสร้างความผ่อนคลายสามารถทำได้หลากหลายวิธี ไม่ว่าจะเป็นการฟังเพลง การออกกำลังกาย รวมถึงการอ่านหนังสือก็มีส่วนสำคัญที่ช่วยให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลิน และยังได้รับ ข้อคิด คำสอนหรือคติเตือนใจที่ผู้อ่านสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะ หนังสือที่มีเนื้อหาในเชิงสั่งสอนหรือให้คำแนะนำด้านต่าง ๆ ซึ่งหนังสือที่มีเนื้อหาในลักษณะดังกล่าวนี้ปัจจุบันมี รูปแบบที่หลากหลายยิ่งขึ้น สร้างความน่าสนใจและสอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนไปแต่ยังคงจุดประสงค์ หลักในการชี้แนะแนวทางปฏิบัติตนให้แก่ผู้อ่าน ไม่ว่าจะเป็นหนังสือธรรมะ หนังสือ HOW TO รวมถึงหนังสือ ประเภทให้กำลังใจหรือหนังสือเสริมกำลังใจ ซึ่งเป็นหนังสือที่มีลักษณะเนื้อหาสำคัญในการเสริมสร้างกำลังใจ แนะนำแนวทางในการดำเนินชีวิต เน้นการนำเสนอข้อคิดที่นำมาใช้ได้ในชีวิตประจำวันและสร้างแรงบันดาลใจ ให้แก่ผู้อ่าน จึงทำให้งานเขียนแนวเสริมกำลังใจได้รับความนิยมจากผู้อ่านเป็นอย่างมาก

วินทร์ เลียววาริณ เป็นนักเขียนที่มีผลงานการเขียนหนังสือเสริมกำลังใจอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 จนถึงปัจจุบันรวมเล่มพิมพ์จำหน่ายแล้วทั้งสิ้น 16 ชุด แสดงให้เห็นถึงความนิยมของหนังสือแนวนี้นี้ที่มีต่อ ผู้อ่านได้อย่างดี ดังที่เขาได้กล่าวถึงสาเหตุที่ได้เขียนหนังสือประเภทให้กำลังใจในงานมหกรรมหนังสือระดับชาติ ครั้งที่ 12 อ้างถึงในภาคคำ (2550) ว่า “คนไทยช่วงหลัง ๆ มา อาจจะขาดกำลังใจกันเยอะ และคนส่วนใหญ่ อาจจะรู้สึกชีวิตตัวเองมีปัญหาเสมอ หนังสือแนวนี้นี้จึงเป็นที่นิยมมาก” งานเขียนชุดนี้มีลักษณะเป็นความเรียง ร้อยแก้ว ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ยกตัวอย่างจากเรื่องใกล้ตัว และมีการใช้ภาพประกอบที่สัมพันธ์กับเนื้อหา บาง เรื่องเป็นการตั้งคำถามในประเด็นที่ผู้เขียนสงสัย และบางเรื่องก็เป็นการปรับเปลี่ยนมุมมองความคิดในแง่มุมที่ แตกต่างไปจากเดิม เพื่อให้ผู้อ่านพิจารณาเชื่อมโยงกับประสบการณ์ในชีวิตของตนเอง

ลักษณะเด่นด้านเนื้อหาที่ปรากฏในหนังสือเสริมกำลังใจของ วินทร์ เลียววาริณ ทั้ง 16 ชุด อีก ประการหนึ่งคือการสอดแทรกแนวคิดที่สอดคล้องกับหลักมงคลชีวิต 38 ประการซึ่งเป็นหลักพุทธธรรมใน มงคลสูตร (อำพล บุตตาสารและวัชรระ งามจิตระเจริญ, 2561, หน้า 97) ดังที่ พระมหาสมชาย ฐานวุฑโฒ (2547, หน้า 1) กล่าวว่า มงคลชีวิต หมายถึง เหตุแห่งความสุขและความเจริญก้าวหน้าของชีวิต เป็นสูตรที่พระ สัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงไว้เป็นข้อควรประพฤติปฏิบัติ มี 38 ประการ ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับเนื้อหา ของหนังสือเสริมกำลังใจที่ผู้เขียนต้องการเสนอทัศนะเพื่อแนะแนวทางในการสร้างความสุขอันเหมาะสมให้แก่ ผู้อ่านและเป็นหลักในการดำเนินชีวิต ด้วยเหตุที่บทความในหนังสือเสริมกำลังใจของ วินทร์ เลียววาริณ มี ลักษณะที่น่าสนใจและมีความสอดคล้องกับมงคลชีวิตดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาหลักมงคลชีวิตที่ปรากฏ ในหนังสือเสริมกำลังใจทั้ง 16 ชุด โดยยึดกรอบหลักมงคลชีวิตทั้ง 38 ประการเป็นหลัก เนื่องจากพิจารณาเห็น ว่าหลักธรรมดังกล่าวมีสาระหรือแนวคิดที่สอดคล้องกับแนวคิดที่ปรากฏในหนังสือเสริมกำลังใจอันเป็นกลุ่ม ข้อมูลที่ศึกษาและยังไม่มีผู้ใดศึกษาในประเด็นนี้มาก่อน

บทความวิจัยนี้มุ่งนำเสนอหลักมงคลชีวิตทั้ง 38 ประการที่ปรากฏในหนังสือเสริมกำลังใจของ วินทร์ เลียววาริณ เพื่อให้ทราบถึงความคิดสำคัญที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารไปยังผู้อ่าน อีกทั้งยังเป็นแนวทางให้ผู้อ่าน นำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เพื่อให้เกิดประโยชน์ สร้างความสุขให้กับตนเองและสังคมต่อไป ได้อย่างดี

วัตถุประสงค์การวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหลักมงคลชีวิตที่ปรากฏในหนังสือเสริมกำลังใจของ วินทร์ เลียววาริณ

การทบทวนวรรณกรรม

สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า (พิมพ์ ธมฺมธโร) (2546, หน้า 5-9) ได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับมงคลชีวิตไว้ในหนังสือ “มงคลยอตชีวิต ฉบับสมบูรณ์” ซึ่งมีทั้งหมด 38 ประการ ดังนี้ 1. ไม่คบคนพาล 2. การคบบัณฑิต 3. บุษาบุคคลที่ควรบูชา 4. อยู่ในถิ่นที่เหมาะสม 5. ความมีบุญบารมีมาก่อน 6. การตั้งตัวถูก 7. ความคงแก่เรียน 8. ศิลปะ 9. วินัยที่ศึกษาดี 10. วาจาสุภาพ 11. การบำรุงพ่อแม่ 12. การสงเคราะห์ลูก 13. การสงเคราะห์เมีย 14. การงานไม่คั่งค้าง 15. การให้ปัน 16. ธรรมจริยา 17. การสงเคราะห์ญาติ 18. การงานที่ไม่มีโทษ 19. การงดเว้นจากบาป 20. สรรวมจากการดื่มน้ำเมา 21. ความไม่ประมาทในธรรมทั้งหลาย 22. ความเคารพ 23. ความถ่อมตัว 24. ความสันโดษ 25. ความกตัญญู 26. การพึงธรรมตามกาล 27. ความอดทน 28. ความเป็นคนว่าง่าย 29. การเห็นสมณะ 30. สนทนธรรมตามกาล 31. การบำเพ็ญตบะ 32. การประพฤติที่ประเสริฐ 33. ความเห็นอริยสัจ 34. การทำให้แจ้งซึ่งนิพพาน 35. จิตของบุคคลผู้ถูกโลกธรรมกระทบแล้วแล้วไม่หวั่นไหว 36. จิตไม่มีความโศก 37. จิตปราศจากธุลี และ 38. จิตเกษม

อำพล บุคตาสาร และ วัชรระ งามจิตจรเจริญ (2561, หน้า 96) ได้นำเสนอบทความวิจัยเรื่อง การประยุกต์หลักมงคล 38 ประการในการดำเนินชีวิตของชาวพุทธในสังคมไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาในภาพรวมเพื่อหาความจริงเกี่ยวกับสภาพการณ์และหลักเกณฑ์หรือแนวทางในการประยุกต์ใช้หลักมงคลชีวิต 38 ของชาวพุทธในสังคมไทย ผลการวิจัยพบว่า ชาวพุทธไทยส่วนมากได้นำหลักมงคลโดยเฉพาะข้อ 1-30 มาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน โดยบางข้ออาจไม่ได้ปฏิบัติตรงตามคำอธิบายในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา และบางข้อมีความเข้าใจความหมายคลาดเคลื่อน ส่วนมงคลข้อ 31-38 ชาวพุทธไทยเข้าใจว่า คลังสัจยังไม่สามารถปฏิบัติได้ เพราะเป็นหลักธรรมระดับโลกุตระเหมาะสำหรับบรรพชิต ส่วนหลักเกณฑ์ในการประยุกต์ใช้หลักมงคล 38 ของชาวพุทธในสังคมไทยมีหลายอย่าง เช่น การเลือกปฏิบัติตามความสามารถของตน การปรับการปฏิบัติตามหลักมงคลชีวิตให้เข้ากับสภาพการณ์ปัจจุบัน

พิทยา ดวงตา (2558, หน้า 2) ได้นำเสนอบทความวิจัยเรื่อง สีสัญญาในบทความของ วินทร์ เลียววาริณ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสีลาภาษาในบทความของ วินทร์ เลียววาริณ ในหนังสือเสริมกำลังใจ จำนวน 7 เล่ม ที่ได้รับการตีพิมพ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548-2555 โดยทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากจำนวนบทความทั้งหมด 314 บทความ เหลือเพียง 157 บทความ ศึกษาวิเคราะห์สีลาภาษา แล้วนำเสนอผลการศึกษารูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า สีสัญญาในบทความของ วินทร์ เลียววาริณ ในด้านการใช้คำ พบการใช้คำการใช้คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศมากที่สุด รองลงมาคือการใช้คำย่อ การใช้คำที่มีความหมายแฝง การใช้คำสแลง การใช้คำอุทาน และการใช้คำเลียนเสียงพูด ตามลำดับ ด้านการใช้โวหารภาพพจน์ พบการใช้โวหารแบบอุปมาอุปไมยมากที่สุด รองลงมาคือโวหารแบบอุปลักษณ์ คำถามเชิงวาทศิลป์หรือปฏิจจนาและอติพจน์ ตามลำดับ

จากเอกสารและงานวิจัยที่นำเสนอข้างต้นนี้ จะเห็นได้ว่ายังไม่มีงานวิจัยใดศึกษาหลักมงคลชีวิตในหนังสือเสริมกำลังใจของ วินทร์ เลียววาริณ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาหลักมงคลชีวิตที่ปรากฏในหนังสือเสริมกำลังใจของ วินทร์ เลียววาริณ ทั้ง 16 ชุด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548-2562 เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจหลักมงคลชีวิตที่ปรากฏในหนังสือเสริมกำลังใจของ วินทร์ เลียววาริณ

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ พื้นที่วิจัย คือ การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยใช้ข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัย และเสนอผลงานแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description) โดยมีการแบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 รวบรวมข้อมูล

1.1 รวบรวมความเรียงของ วินทร์ เลียววาริณ จากหนังสือเสริมกำลังใจ 16 ชุด ได้แก่ 1. รอยเท้าเล็ก ๆ ของเราเอง ตีพิมพ์เมื่อ พ.ศ. 2548 2. ความฝัน โง่ ๆ ตีพิมพ์เมื่อ พ.ศ. 2549 3. เบื้องบนยังมีแสงดาว ตีพิมพ์เมื่อ พ.ศ. 2550 4. อาทิตย์ขึ้นทางทิศตะวันตก ตีพิมพ์เมื่อ พ.ศ. 2551 5. สองแขนที่กอดโลก ตีพิมพ์เมื่อ พ.ศ. 2553 6. สองปีกของความฝัน ตีพิมพ์เมื่อ พ.ศ. 2554 7. คำที่แปลว่ารัก ตีพิมพ์เมื่อ พ.ศ. 2555 8. ชีวิตคือปาฏิหาริย์ ตีพิมพ์เมื่อ พ.ศ. 2556 9. ท้องฟ้าไม่ปิดทุกวัน ตีพิมพ์เมื่อ พ.ศ. 2556 10. ยาเม็ดสีแดง ตีพิมพ์เมื่อ พ.ศ. 2557 11. ชีวิตเป็นเรื่องชั่วคราว ตีพิมพ์เมื่อ พ.ศ. 2559 12. รอยยิ้มได้สายฝน ตีพิมพ์เมื่อ พ.ศ. 2559 13. บางครั้งเราก็ลืมรักตัวเอง ตีพิมพ์เมื่อ พ.ศ. 2560 14. เปอร์เซ็นต์ของความเป็นไปได้ ตีพิมพ์เมื่อ พ.ศ. 2561 15. จุดเทียนทั้งสองปลาย ตีพิมพ์เมื่อ พ.ศ. 2562 และ 16. ความสุขเล็ก ๆ ก็คือความสุข ตีพิมพ์เมื่อ พ.ศ. 2562

1.2 รวบรวมแนวคิดหลักมงคลชีวิตจากหนังสือ เอกสาร วารสาร งานวิจัยต่าง ๆ

1.3 รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความเรียงเกี่ยวกับมงคลชีวิต

ขั้นตอนที่ 2. วิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักมงคลชีวิต 38 ประการ ดังที่สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า (พิมพ์ ธรรมธโร) (2546) ได้รวบรวมไว้ในหนังสือ “มงคลยอดชีวิต ฉบับสมบูรณ์”

ขั้นตอนที่ 3. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

เสนอผลการศึกษาค้นคว้า โดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาหนังสือเสริมกำลังใจทั้ง 16 ชุด ของ วินทร์ เลียววาริณ พบว่า วินทร์ เลียววาริณ ได้นำเสนอแนวคิดที่มีความสอดคล้องกับหลักมงคลชีวิตทั้งสิ้น 26 ข้อ ได้แก่

ข้อ 1 ไม่คบคนพาล เป็นมงคลชีวิตที่ผู้เขียนกล่าวแนะนำไว้ เพราะจะทำให้ชีวิตของเราพบแต่ความเดือดร้อน ดังความว่า “คนโบราณจึงย้ำนักย้ำหนาว่า คบคนพาล พาลพาไปหาผิด คบบัณฑิต บัณฑิตพาไปหาผล แรงดึงดูดของความชั่วนั้นทรงพลังยิ่ง ต่อให้คนที่มีความดีก็อาจถูกดูดเข้าไปหาภัยตาย...” (วินทร์ เลียววาริณ, 2556, หน้า 24)

ข้อ 2 การคบบัณฑิต หากเราคบกับผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นบัณฑิตย่อมจะนำความสุข ความเจริญมาสู่ตนเอง ดังความว่า “เพื่อนก็เหมือนไขมันที่ให้ความอบอุ่น แต่หากไขมันมากเกินไป ก็อ้วนอืดเดินไม่สะดวก และถ้ามีไขมันชนิดเลวมากเกินไป ก็เป็นพิษกับร่างกาย แย่กว่าการไม่มีเพื่อนเสียอีก...” (วินทร์ เลียววาริณ, 2555, หน้า 134)

ข้อ 4 อยู่ในถิ่นที่เหมาะสม ในหนังสือเสริมกำลังใจได้มีการนำเสนอมงคลข้อนี้ ดังความว่า “คนที่มีความสุขในการทำงานก็เหมือนปลาผิมน้ำ อยู่ผิมน้ำ ผิมน้ำ ผิดงาน ผิดบรรยากาศ รวากับปลาน้ำจืดถูกปล่อยในน้ำกร่อย หรือน้ำกร่อยถูกปล่อยในน้ำทะเล ทำงานเหมือนปลาถูกจับไปปล่อยบนบก หายใจพะงาบ ๆ รอความตาย...” (วินทร์ เลียววาริณ, 2562, หน้า 68)

ข้อ 6 การตั้งตัวถูก ทั้งทางกาย วาจา ใจ หากเราปฏิบัติตามมงคลข้อนี้ย่อมทำให้ ผู้ประพาสพบแต่ความสุข ความเจริญ ดังความว่า “การดำรงสติจึงต้องฝึกจนสติไม่หลุด ง่าย ๆ นั่นคือ เตรียมพร้อมรับสิ่งกระทบแรง ๆ เมื่อใช้ชีวิตโดยไม่ประมาทและมีสติกำกับ ต่อให้เจอเรื่องไม่คาดฝันเพียงไร จิตก็สามารถตั้งมั่นตระหนักรู้คุณาธิปไตย” (วินทร์ เลียววาริณ, 2560, หน้า 215)

ข้อ 7 ความคงแก่เรียน หรือความเป็นผู้ได้ยินได้ฟังมาก ผู้เขียนได้เสนอแนวคิดนี้เพื่อให้ผู้อ่านหมั่นศึกษาหาความรู้ และนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคมส่วนรวมเป็นสำคัญ ดังความว่า “เตรียมตัว ฝึกฝนความรู้ความสามารถ ทักษะให้พร้อม เมื่อแสงสว่างลอดกลุ่มเมฆครึ้มคลุมหนาแน่นมาเมื่อไหร่ เราจะเป็นคนแรกที่เห็นทางและพร้อมที่จะเดินไปสู่ความสำเร็จ” (วินทร์ เลียววาริณ, 2559, หน้า 72)

ข้อ 8 ศิลปะ คือ การทำเป็น พูดเป็น คิดเป็น หากปฏิบัติตามได้ย่อมทำให้มีความสุขก้าวหน้า เพราะความคิดดีจะควบคุมทั้งการกระทำและคำพูดให้มีความเหมาะสม อยู่ในศีลธรรม ชอบด้วยกฎหมาย ผู้เขียนจึงได้นำเสนอให้ตระหนักถึงความสำคัญของการมีศิลปะในการดำเนินชีวิต ดังความว่า “ชีวิตก็เหมือนบทเพลงไพเราะ เนื้อหาเป็นเรื่องสำคัญ แต่ก็ต้องดูกาลเทศะและจังหวะด้วย...” (วินทร์ เลียววาริณ, 2561, หน้า 179)

ข้อ 9 วินัยที่ศึกษาดี วินัยเป็นเครื่องควบคุมชีวิตจิตใจของแต่ละบุคคลให้อยู่ในระเบียบอันดีงาม หากทุกคนปฏิบัติตามได้ย่อมทำให้เป็นผู้ที่มีความประพฤติดีตามบทบาทและหน้าที่ของตนเอง ดังความว่า “ถึง พ.ศ. นี้ เราอยู่ในสังคมแบบหมาแย่งก้อนเนื้อกัน แย่งกันทำทุกอย่าง ... แข่งเพื่อให้ไปถึงจุดหมายเร็วกว่าคนอื่น ... แต่หากทุกคนเลือกใช้ทางลัดอย่างนี้หมด เราก็ได้สังคมของคนเห็นแก่ตัว ซึ่งไม่ใช่สังคมที่เราอยากให้ลูกหลานของเราเติบโตเป็นผู้ใหญ่และใช้ชีวิตอยู่แน่ ๆ” (วินทร์ เลียววาริณ, 2550, หน้า 122-123)

ข้อ 10 วาจาสุภาพ คือ การพูดในเรื่องที่เกิดประโยชน์ พูดถูกกาลเทศะและไพเราะอ่อนหวาน ไม่ยั่วยุให้ทะเลาะกัน หากเราทุกคนยึดมงคลข้อนี้ไว้เป็นหลักในการพูด ย่อมจะทำให้เราเป็นที่รักใคร่เคารพนับถือของคนรอบข้าง ดังความว่า “การพูดดีนั้นเป็นศิลปะที่ยากขึ้นไปอีกขั้นหนึ่ง นั่นคือพูดน้อยได้ความมาก พูดจามีน้ำหนัก มีเหตุผล ที่สำคัญที่สุดคือพูดสร้างสรรค์ เพราะท้ายที่สุดแล้ว เราไม่ได้วัดคุณค่าของคำพูดที่การตื่นเวทีหรือพูดเก่งพูดคล่องแคล่ว แต่อยู่ที่เนื้อหา...” (วินทร์ เลียววาริณ, 2556, หน้า 33)

ข้อ 12 การสงเคราะห์ลูก คือ การเลี้ยงดูลูกในทางที่ถูกที่ควร ให้การศึกษาฝึกฝนอบรมนิสัยจิตใจให้ดีงาม นำธรรมมาใช้ประกอบในการอบรมสั่งสอน จึงจะทำให้ลูกเติบโตไปเป็นคนดีของสังคม สร้างชื่อเสียงและ

ความเจริญให้แก่ตนเองและครอบครัว ดังความว่า “สอนลูกให้เป็นคนมีคุณภาพ ทั้งเป็นคนเก่งและเป็นคนดี ไม่เพียงเป็นคุณต่อเด็ก ยังเป็นประโยชน์ต่อทั้งสังคมและโลก บุญนี้เหลือหลาย” (วินทร์ เลียววาริณ, 2556, หน้า 227)

ข้อ 13 การสงเคราะห์เมีย คือ การยึดเหนี่ยวน้ำใจต่อกัน รักเคารพซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ย่อมทำให้ครอบครัวมีความสุขสงบ รักใคร่กลมเกลียว ปราศจากความเดือนเนื้อร้อนใจ ดังความว่า “...ความรักเป็นสิ่งที่เราต้องลงแรงลงใจ ไม่ได้เกิดขึ้นมาเอง ไม่ได้มาจากฟ้าลิขิต ซึ่งเป็นเรื่องเหลวไหลหลอกตัวเองทั้งนั้น เราต้องเรียนรู้ที่จะเข้าใจคนอื่น และเรียนรู้ที่จะให้ก่อนด้วย ความรักอาจจะซาจนหยดสุดท้ายได้ หากเราจัดการได้เหมาะสม และเอาใจเขามาใส่ใจเราก่อนเสมอ” (วินทร์ เลียววาริณ, 2556, หน้า 143)

ข้อ 14 การงานไม่คั่งค้าง งานที่เป็นมงคลนั้นผู้ทำต้องมีความมุ่งมั่น ตั้งใจจริง ไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย ไม่ผัดวันประกันพรุ่ง รวมถึงไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรค ย่อมส่งผลให้ผู้ปฏิบัติตามพบความเจริญ ความมั่นคงในอาชีพ ดังความว่า “การทำงานในแต่ละวันควรขจัด “ปลายเชือก” ให้มากที่สุด คิดเสียว่าเป็นการทำงานวันสุดท้าย อย่าสร้างขยะให้คนอื่นที่มารับช่วงต่อ คิดเสียว่าวันนี้เป็นวันสุดท้ายในชีวิตของเรา จะทำอะไรก็ทำเสียในวันนี้ ชีวิตสั้น เวลาจำกัด อย่าเสียเวลา อย่าผัดวันประกันพรุ่ง...” (วินทร์ เลียววาริณ, 2560, หน้า 29)

ข้อ 15 การให้ปัน คือ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ให้ทานด้วยความเต็มอกเต็มใจ ทำให้เราเป็นคนจิตใจกว้างขวาง สร้างความสมานฉันท์ในสังคม ผู้เขียนได้แสดงให้เห็นถึงคุณค่าของการให้ทาน ดังความว่า “ซื้อขนมมากิน รสชาติอร่อยเหลือเกิน ก็แบ่งให้เพื่อนชิม จากสุขคนเดียวก็กลายเป็นสุขสองคน หรือสุขสองแดง ... ทุกครั้งที่นึกถึงเรื่องดี ๆ ที่เคยได้ยินได้ฟังนี้ หัวใจเราจะอาบซ่านด้วยความปิติ มันก็กลายเป็นสุขทบต้น แล้วมีอะไรในโลกที่ดีไปกว่าสุขทบต้น?” (วินทร์ เลียววาริณ, 2557, หน้า 60)

ข้อ 16 ธรรมจริยา คือ การประพฤติดี ปฏิบัติชอบ กระทำแต่สิ่งที่ถูกต้อง เหมาะสม ไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเป็นทุกข์จากการกระทำของเรา นอกจากจะเป็นสิริมงคลแก่ตัวผู้ปฏิบัติแล้ว ยังเป็นมงคลสำหรับครอบครัว เพื่อนฝูง และประเทศชาติอีกด้วย ดังความว่า “ความเมตตาก็คือรากของจริยธรรม จริยธรรมคือรากของจรรยาบรรณ มีความเมตตาอย่างเดียว กฎหมายก็ไม่จำเป็น” (วินทร์ เลียววาริณ, 2562, หน้า 198)

ข้อ 18 การงานไม่มีโทษ เป็นงานที่ถูกกฎหมาย ถูกประเพณี ถูกศีลธรรม เป็นมงคลชีวิตที่อยู่ใกล้ตัวสามารถปฏิบัติได้ในชีวิตประจำวัน เพราะเราทุกคนต้องทำงานเพื่อดำรงชีพ หากเราทำงานที่สุจริต ย่อมจะทำให้ตัวเรามีความสุขทั้งทางกายและทางใจ ดังความว่า “...วิเคราะห์ตัวเองเป็นระยะว่า ที่ทำงานนั้นมีพื้นที่สำหรับเติบโตหรือไม่ ... พยายามอัพเกรดตนเองเป็นระยะ หากไม่มีความรู้ก็แสวงหา หากไม่มีเงินก็ประหยัด และแสวงหาความรู้เป็นเครื่องมือพาตัวเองไปจากสถานการณ์คับใจ” (วินทร์ เลียววาริณ, 2556, หน้า 155-156)

ข้อ 19 การงดเว้นจากบาป คือ การมุ่งที่จะระมัดระวังตัวในการกระทำต่าง ๆ ทั้งทางกาย วาจา ใจ เราควรมีสติพิจารณาอยู่ตลอดเวลาว่าทุกคำพูดหรือการกระทำของเรานั้นเป็นกุศลหรือไม่ เป็นไปในทางที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สุขหรือไม่ ดังความว่า “คำว่า บาป ไม่จำเป็นต้องหมายถึงความชั่วประเภทฆ่าคนตาย หรือโกหก กินเหล้าจนเสียคนเท่านั้น อะไรที่ทำให้ชีวิตคนอื่นเดือดร้อนก็เข้าข่ายบาปทั้งนั้น หิริ เมื่อใช้คู่กับโอตตปปะ คือความเกรงกลัวต่อบาป สังคมก็สงบสันติ คนมีความสุข...” (วินทร์ เลียววาริณ, 2556, หน้า 64)

ข้อ 20 สำรวมจากการดื่มน้ำเมา ของมีนเมาทั้งหลายเป็นหนทางแห่งความเสื่อมที่ทำให้เราพบกับความล้มเหลวในชีวิต เราจึงควรหลีกเลี่ยงไม่ตกเป็นทาสของของมีนเมา ดังความว่า “หลายคนเริ่มดื่มเหล้า สูบบุหรี่ เสพสารเสพติด เล่นการพนัน ฯลฯ ด้วยปริมาณเล็กน้อย ระมัดระวังและมั่นใจด้วยคำพูดว่า “ไม่เป็นไร น่า ผมคุมสถานการณ์ได้” แต่เมื่อผ่านไปนานเข้า ความเคยชินต่อรสชาติของสิ่งเสพติดนั้นทวีขึ้น ในที่สุดก็อยู่โดยปราศจากสิ่งเสพติดเหล่านั้นไม่ได้...” (วินทร์ เลียววาริณ, 2553, หน้า 202-203)

ข้อ 21 ความไม่ประมาทในธรรมทั้งหลาย เป็นความไม่ประมาทในเหตุ อันเป็นหน้าที่ซึ่งจะพึงทำ พุทธคิดให้เกิดผล ดังความว่า “บางช่วงเมื่อขับพาหนะแห่งชีวิตไม่ดี หรือประมาท ‘รถ’ อาจ คว่ำหรือถูกชนพังยับเยิน แต่หากยังมีลมหายใจอยู่ ก็ต้องซ่อมมัน อาจต้องยกเครื่องใหม่ แล้วเดินทางต่อไป คนฉลาดจึงต้องรู้จักประกันภัยชีวิตโดยเตรียมพร้อมรับมือปัญหาที่อาจเกิดขึ้น สะสมความรู้ปัญญารับมือกับอนาคตที่ไม่แน่นอนและประกันภัยชีวิตด้วยกรรมธรรมที่ดีที่สุดก็คือปัจฉิมโอวาทของพระพุทธเจ้า – “อย่าประมาท” (วินทร์ เลียววาริณ, 2556, หน้า 47)

ข้อ 22 ความเคารพ เป็นระเบียบวินัยที่จะเชื่อมให้คนมีความรักใคร่นับถือกัน ปฏิบัติต่อกันด้วยกิริยา วาจา และน้ำใจที่เคารพต่อกัน ทำให้เป็นผู้มีสัมมาคารวะ มีมารยาท เป็นที่ชื่นชม ดังความว่า “ความสุภาพต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกันคือความสวยงามอย่างหนึ่งของชีวิตสัตว์สังคม การรู้จักเอ่ยคำขอบคุณทำให้คนพึงยินดี การยืมให้ใครคนหนึ่งทำให้โลกดูเบิกบานทันตาเห็น นี่คือความงามของชีวิตที่เราสร้างได้...” (วินทร์ เลียววาริณ, 2551, หน้า 55)

ข้อ 23 ความถ่อมตัว เป็นการลดละความหยิ่งทะนง ถือดีในตนเองให้น้อยลงหรือไม่มีเลย ทำให้บุคคลอื่นอยากคบหาด้วยความเต็มใจ การประพฤติปฏิบัติตามมงคลข้อนี้จะทำให้เราเป็นผู้มีอัธยาศัยไมตรีอันดี มีความประนีประนอม ยืดหยุ่น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นโดยปราศจากอคติ ดังความว่า “ความถ่อมตนเป็นทัศนคติอย่างหนึ่ง มันเป็นความประพฤติหรือนิสัยอย่างหนึ่งในการเชื่อมมนุษย์ เหมือนการยืมให้คนแปลกหน้า หรือการยืมขนมให้คนอื่น มันเป็นรูปหนึ่งของความเมตตา” (วินทร์ เลียววาริณ, 2556, หน้า 219-220)

ข้อ 24 ความสันโดษ ยินดีหรือพอใจในสิ่งที่ตนเองมีหรือเป็น นับเป็นมงคลที่เป็นคุณให้ผู้ปฏิบัติดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขกาย สุขใจ พอใจในสิ่งที่เรามี ใช้ชีวิตอยู่กับปัจจุบัน ไม่ทุกข์ถึงอดีตและไม่กังวลกับอนาคต ดังความว่า “มีคนถามเขาว่าทำไปทำไม เขาตอบว่า “มันเป็นสิ่งที่ถูกต้องที่จะทำ” และมันเป็นสิ่งที่ถูกต้องที่ใช้ชีวิตง่าย ๆ พอเพียง เพราะ “คุณสามารถสวมกางเกงครึ่งละตัว” (วินทร์ เลียววาริณ, 2562, หน้า 143)

ข้อ 25 ความกตัญญู หรือการรู้คุณของผู้อื่นที่ได้กระทำแก่ตนถือเป็นพื้นฐานของคนดี มีความรู้คุณและสนองคุณนั้นด้วยน้ำใจซื่อสัตย์ ช่วยให้ผู้ปฏิบัติพบความสุข ความเจริญ เป็นที่ชื่นชมยกย่อง และเคารพนับถือของบุคคลโดยทั่วไป ดังความว่า “ความกตัญญูเป็นมาตรฐานที่ดีที่สุดในการวัดคุณค่าของมนุษย์ ดังที่ปราชญ์ชาวกรีกโบราณ ซีเซโร กล่าวไว้ราวหนึ่งร้อยปีก่อนคริสตกาลว่า “ความกตัญญูมีเพียงเป็นคุณธรรมที่ยิ่งใหญ่ที่สุด หากยังเป็นต้นกำเนิดของคุณธรรมทั้งปวง”... (วินทร์ เลียววาริณ, 2556, หน้า 46)

ข้อ 27 ความอดทน คือ การยับยั้งต่อการทำความชั่วและพูดชั่วของคนอื่น ไม่แสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเขาด้วยการกระทำหรือพูดชั่วร้าย เป็นพื้นฐานของการไม่โกรธ มีสติยับยั้งชั่งใจ ทำให้ผู้ปฏิบัติมีอารมณ์เยือกเย็น

บรรเทาเหตุการณ์ร้ายที่อาจจะเกิดขึ้นได้ ดังความว่า “... ในการป็นปายภูผาแห่งชีวิต ความสำเร็จถูกกำหนดด้วยความอดทน การปรับตัว และหัวใจสู้เต็มร้อย บางครั้งบางช่วงการเดินทางอาจจะช้า ไปได้ทีละนิ้ว ทีละคืบ แต่หากไม่หยุด ก็มีโอกาสดูไปแต่สวรรค์” (วินทร์ เลียววาริณ, 2559, หน้า 20-21)

ข้อ 29 การเห็นสมณะ คือ การเห็นความดีของผู้สงบทั้งทางกาย วาจาและใจ ไม่ฟุ้งซ่าน ไม่วุ่นวาย เปี่ยมด้วยความเมตตากรุณา ใครเข้าใกล้ย่อมได้รับความสงบเย็นใจ เป็นตัวอย่างที่ให้น่าไปปฏิบัติตาม ช่วยทำให้จิตใจของเราหลุดพ้นจากกิเลส ดังความว่า “นักปราชญ์เต๋าโบราณ เช่นท่านเล่าจื๊อ มองโลกทะลุ เข้าใจโลกอย่างลึกซึ้งจนสามารถหัวเราะได้กับความเปลี่ยนแปลงของชีวิต แต่ท้ายที่สุดแล้วคนเหล่านี้ก็เลือกใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย กินง่าย อยู่ง่าย หัวเราะง่าย อยู่ในชุมชนนี้แหละ ไม่ต้องเข้าป่าไปปลีกวิเวกนั่งสมาธิให้เมื่อยเปล่า ๆ เช่นเดียวกับจอมยุทธ์ที่เข้าใจกระบวนการทั้งหลายของทุกค่ายทุกสำนักในแผ่นดิน แต่เลือกใช้ท่าที่ง่ายที่สุด สูงสุดคืนสู่สามัญ” (วินทร์ เลียววาริณ, 2555, หน้า 48)

ข้อ 31 การบำเพ็ญตบะ เพื่อเผาผลาญบาปและกิเลสให้เบาบางลง สิ่งที่ควรบำเพ็ญมีหลายประการด้วยกัน เช่น ทาน ศีล ขันติ เมตตา เป็นต้น ดังความว่า “จงกลับไปในแต่ละคืนโดยคิดว่ามันเป็นราตรีสุดท้ายในชีวิต ทุกครั้งที่จะปิดเปลือกตาในแต่ละค่ำคืน ให้คิดว่าเป็นครั้งสุดท้ายที่เราเห็นโลก ลมหายใจของเราจะค่อยแผ่วลง หัวใจเต้นช้าลง ๆ และหยุดเต้นในที่สุด เราจะไม่รู้เรื่องราวในโลกนี้อีกต่อไป เป็นปรัชญาที่สวยงาม เพราะสอนให้ละวางทุกข์เป็นประจำ ทุกค่ำคืน...” (วินทร์ เลียววาริณ, 2548, หน้า 185)

ข้อ 32 ความประพฤดีที่ประเสริฐ เช่น การให้ทาน การรักษาศีล 5 ความมีใจเผื่อแผ่ มีความเพียร มีใจยึดมั่นในศาสนา เป็นต้น ซึ่งมโนะมูลนี้จะช่วยให้ผู้ปฏิบัติถึงพร้อมด้วยบุญกุศลและเว้นจากความชั่ว ผู้เขียนจึงนำเสนอเพื่อให้ได้เห็นคุณประโยชน์ของความประพฤดีที่ประเสริฐ ดังความว่า “หลวงปู่ดูลย์ อตุโล กล่าวว่า “ผู้ปฏิบัติที่แท้จริงนั้น ไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงชาติหน้า-ชาติหลัง หรือนรก-สวรรค์อะไรก็ได้ ขอให้ตั้งใจปฏิบัติให้ตรงศีล สมาธิ ปัญญา อย่างแน่วแน่ก็พอ ถ้าสวรรค์มีจริงถึงสิบหกชั้นตามตำรา ผู้ปฏิบัติดีแล้วก็ย่อมได้เลื่อนฐานะของตนเองตามลำดับ หรือถ้าสวรรค์-นิพพานไม่มีเลย ผู้ปฏิบัติดีในขณะนี้ย่อมไม่ไร้ประโยชน์ ย่อมอยู่เป็นสุขเป็นมนุษย์ชั้นเลิศ...” (วินทร์ เลียววาริณ, 2556, หน้า 66)

ข้อ 33 การเห็นอริยสัจ ได้แก่ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค การเห็นอริยสัจคือการเห็นธรรม เข้าใจในสังขารของชีวิตที่มีการเกิด แก่ เจ็บ ตาย เป็นวัฏสงสาร ผู้เขียนได้นำเสนอมโนะมูลในข้อนี้เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจในสังขารของชีวิต เข้าใจว่าทุกข์คืออะไร มองเห็นว่าสิ่งใดเป็นเหตุที่ทำให้เกิดทุกข์ และเห็นหนทางดับทุกข์ ดังความว่า “การแก้ปัญหาจึงต้องวิเคราะห์สาเหตุจริง ๆ ของปัญหา ก็คือ สมุทัย หนึ่งในสี่ของอริยสัจ 4 ใช้ได้ทั้งในการดำเนินชีวิตและธุรกิจ แต่บ่อยครั้งเรามองไม่เห็นสมุทัย เพราะอยู่ใกล้มันเกินไป บางครั้งตำแหน่งของการมองปัญหาก็สำคัญ” (วินทร์ เลียววาริณ, 2562, หน้า 80)

อภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยนี้พบว่า การศึกษามโนะมูลชีวิตที่ปรากฏในหนังสือชุดเสริมกำลังใจของ วินทร์ เลียววาริณ ทั้ง 16 ชุดมีแนวคิดที่สอดคล้องกับหลักธรรมดังกล่าวจำนวนทั้งสิ้น 26 ข้อ โดยส่วนใหญ่ที่ปรากฏเป็นมโนะมูลชีวิตที่นำมาปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ เนื่องจากแนวคิดของ วินทร์ เลียววาริณ ที่นำเสนอเน้นเป็นการเสริมกำลังใจโดยชี้แนะให้เห็นแนวทางอันดีงามในการปฏิบัติตน เพื่อเตือนใจให้ตั้งอยู่ในความไม่ประมาท ใคร่ครวญในเรื่องการ

ใช้ชีวิตและรู้จักแก้ปัญหาโดยใช้หลักธรรมเป็นเครื่องนำทาง เพราะผู้อ่านหนังสือเสริมกำลังใจมักเป็นผู้ที่ประสบปัญหาในชีวิตหรือมีเช่นนั้นก็มักเป็นผู้ที่ต้องการขยายมุมมองทางความคิดเกี่ยวกับการดำรงชีวิตในสังคมที่เต็มไปด้วยปัญหา

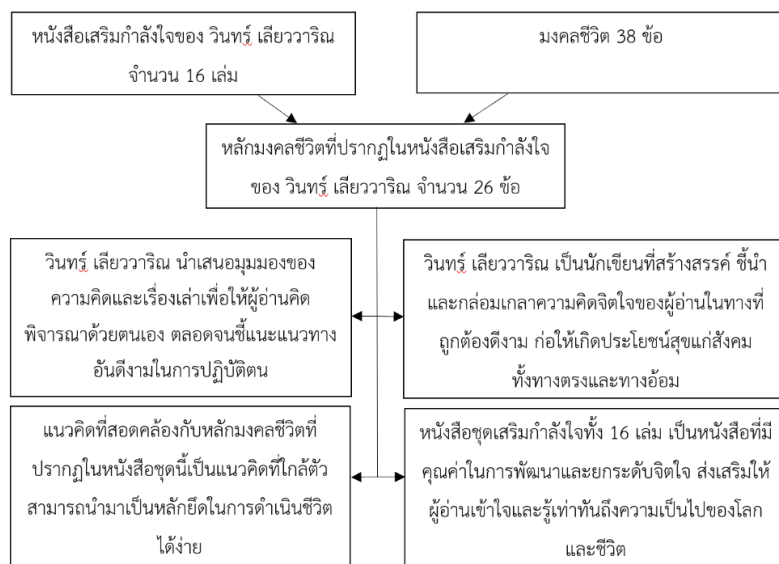
แนวคิดที่สอดคล้องกับหลักมงคลชีวิตที่ปรากฏในหนังสือชุดนี้จะเป็นแนวคิดที่ใกล้ตัว เราทุกคนในสังคมสามารถนำมาเป็นหลักยึดในการดำเนินชีวิตได้ง่าย ไม่ว่าจะเป็น การไม่คบคนพาล การคบบัณฑิต การใช้คำพูดที่เป็นวาจาสุภาพ การทำงานให้แล้วเสร็จ ไม่คั่งค้าง ความกตัญญูต่อบิดามารดา การดูแลบุตรและภรรยา หรือการสำรวมงดเว้นจากการดื่มน้ำเมา เป็นต้น ซึ่งผู้เขียนได้นำแนวคิดดังกล่าวเหล่านี้มาเสนอต่อผู้อ่านด้วยกลวิธีที่หลากหลาย จึงทำให้ผู้อ่านเกิดความสนใจและเห็นคล้อยตามไปกับแนวคิดที่ผู้เขียนนำเสนอว่าหากผู้อ่านปฏิบัติตาม จะทำให้ผู้อ่านเกิดความสุขในชีวิตได้อย่างไร ซึ่งแนวคิดเด่น ๆ ที่ผู้เขียนเน้นย้ำบ่อยครั้งในหนังสือชุดนี้ จะเป็นการนำเสนอให้ผู้อ่านทราบหรือตระหนักถึง “การตั้งตัวถูก” เพื่อให้ผู้อ่านประพฤติตนอยู่ในครรลองคลองธรรมที่เหมาะสม ตั้งอยู่บนศีลธรรมอันดีทั้งทางกาย วาจา และใจ สะท้อนทัศนะของผู้เขียนว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมมักเกิดจากการที่คนในสังคมปฏิบัติตนไม่ถูกต้องหรือไม่ใช้ธรรมะเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตจึงต้องพบกับความทุกข์ต่าง ๆ นานา กล่าวคือ การดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคมเป็นไปตามกระแสสังคม ข้อมูลข่าวสารในสังคมที่มีจำนวนมากทำให้ผู้คนขาดวิจารณญาณที่จะทราบได้ว่าข้อมูลใดเป็นความจริงหรือความเท็จ จึงทำให้คนในสังคมจำนวนหนึ่งปฏิบัติไปในหนทางที่ไม่ถูกต้องโดยไม่ทราบว่าเป็นสิ่งใดถูกหรือผิด ได้แต่เพียงทำตาม ๆ กัน หรือทำในสิ่งที่คนในสังคมส่วนใหญ่กระทำ แม้ว่าการกระทำนั้นจะขัดกับหลักศีลธรรม แต่หากเป็นสิ่งที่ผู้คนส่วนใหญ่ทำก็กระทำตามโดยขาดการไตร่ตรอง แนวคิดของ วินทร์ เลียววาริณ ที่นำเสนอในบทความจึงมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้คนหันกลับมาตั้งคำถามต่อการกระทำของตน พิจารณาถึงมุมมองที่แท้จริงที่ชีวิตต้องการ ไม่ใช่การเดินไปตามกระแสหรือแสวงหาในสิ่งที่ตนเองยังไม่ทราบแน่ชัดว่าใช่ความต้องการที่แท้จริงของตนหรือไม่ จึงทำให้ชีวิตขาดความสุข มีแต่ความท้อแท้สิ้นหวัง หมดกำลังใจ ไม่ทราบถึงความหมายที่แท้จริงของชีวิต แต่ทว่าหากผู้คนในสังคมรู้จักการตั้งตัวให้อยู่ในความถูกต้องเหมาะสมตามหลักธรรมหรือมีสติในการรับข้อมูลข่าวสาร พิจารณาแยกแยะสิ่งดีหรือชั่วได้ ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นก็จะลดน้อยลง ส่งผลให้ผูปฏิบัติพบแต่ความสุขสงบภายในใจ

อนึ่ง ผู้วิจัยพบว่าหลักมงคลชีวิตบางข้อที่มีได้ปรากฏในหนังสือชุดเสริมกำลังใจของ วินทร์ เลียววาริณ เนื่องจากมงคลชีวิตที่เหลือนั้นอาจจะประพจน์ได้ยากสำหรับฆราวาสในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นจิตไม่มีความโศก จิตของบุคคลที่โลกธรรมกระทบแล้วไม่หวนไหว หรือการทำให้แจ้งซึ่งนิพพาน สอดคล้องกับที่อำพล บุตดา สารและวัชร งามจิตรเจริญ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การประยุกต์หลักมงคล 38 ประการในการดำเนินชีวิตของชาวพุทธในสังคมไทย โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นพุทธศาสนิกชนจำนวน 10 คนถึงวิธีการปฏิบัติและหลักเกณฑ์การประยุกต์ใช้หลักมงคลชีวิตในชีวิตประจำวันพบว่าส่วนใหญ่จะตอบคล้ายกันว่ามงคลข้อที่ 31-38 เป็นเรื่องของเพศบรรพชิตเพื่อปฏิบัติธรรมให้หลุดพ้นจากทุกข์ แต่พุทธศาสนิกชนส่วนใหญ่จะปฏิบัติตามหลักมงคลที่เป็นวิถีชีวิตอยู่แล้ว ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่ใกล้ตัว เพราะจากการพิจารณาข้อมูลแต่ละข้ออย่างลึกซึ้งแล้วจะเห็นว่าเมื่อปฏิบัติตามมงคลข้อหนึ่งข้อใดได้ก็สามารถเชื่อมโยงไปถึงมงคลอีกหลาย ๆ ข้อ (อำพล บุตดา สารและวัชร งามจิตรเจริญ, 2561, หน้า 109)

ดังนั้นหนังสือชุดเสริมกำลังใจของ วินทร์ เลียววาริณ ทั้ง 16 ชุดนี้จึงเป็นหนังสือที่มีคุณค่าในการพัฒนาและยกระดับจิตใจของผู้อ่านและผู้คนในสังคมให้สูงขึ้น ช่วยส่งเสริมให้ผู้อ่านเข้าใจและรู้เท่าทันถึงความเป็นไปของโลกและชีวิต ยอมรับในการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างมีสติ รู้จักปล่อยวางและเห็นถึงสัจธรรม ทำให้จิตใจมีความละเอียดอ่อน ผ่องแผ้วและปิติสุขได้อย่างแท้จริง และสะท้อนให้เห็นว่า วินทร์ เลียววาริณ เป็นนักเขียนที่สร้างสรรค์ ชื่นนำและกล่อมเกลาคำคิดจิตใจของผู้อ่านไปในทางที่ถูกต้องดีงาม ก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่สังคมส่วนรวมทั้งทางตรงและทางอ้อมเพราะเมื่อคนในสังคมเป็นคนดี สังคมย่อมจะดีงามตามไปด้วยซึ่งเป็นการเน้นย้ำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่วรรณกรรมและสังคมมีต่อกันได้อย่างชัดเจน

สรุปองค์ความรู้

การศึกษาหลักมโนคติชีวิตที่ปรากฏในหนังสือเสริมกำลังใจของ วินทร์ เลียววาริณ จำนวน 16 ชุด โดยใช้หนังสือ “มโนคติชีวิต ฉบับสมบูรณ์” ของสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า (พิมพ์ ธรรมโร) เป็นกรอบในการวิเคราะห์ พบว่ามีแนวคิดที่สอดคล้องกับหลักมโนคติชีวิตจำนวนทั้งสิ้น 26 ข้อ แสดงให้เห็นถึงการนำเสนอ มุมมอง ความคิดของ วินทร์ เลียววาริณ ที่สร้างสรรค์เรื่องราวในหนังสือเสริมกำลังใจ เพื่อให้ผู้อ่านได้คิดพิจารณา และนำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อตนเองและสังคม ตลอดจนแนวคิดที่สอดคล้องกับหลักมโนคติชีวิตนั้นยังเป็นหลักธรรมที่นำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้โดยง่าย ดังนั้นหนังสือเสริมกำลังใจของวินทร์ เลียววาริณ ทั้ง 16 ชุด จึงเป็นหนังสือที่มีคุณค่าในการพัฒนาและยกระดับจิตใจ ส่งเสริมให้ผู้อ่านเข้าใจและรู้เท่าทันถึงความเป็นไปของโลกและชีวิต ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 สรุปองค์ความรู้หลักมโนคติชีวิตที่ปรากฏในหนังสือเสริมกำลังใจของ
วินทร์ เลียววาริณ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาการใช้ภาษาในหนังสือชุดเสริมกำลังใจของ วินทร์ เลียววาริณ

2. ควรมีการศึกษาทวิวิธีการนำเสนอเนื้อหาในหนังสือชุดเสริมกำลังใจของ วินทร์ เลียววาริณ
3. ควรมีการศึกษามงคลชีวิตที่ปรากฏในหนังสือของนักเขียนท่านอื่น ๆ

References

- Buddasarn, A. & Ngamchitcharoen, W. (2018). The application model of the principle of 38 blessings of life in thai society. *Journal of Buddhist Studies Chulalongkorn University*, 5(special vol.), 96-110.
- Duangtadum, P. (2015). Stylistic of win lyovarin's articles. *Journal of Humanities and Social Sciences University of Phayao*, 3(1), 2-15.
- Kadkum. (2007, November 2). *50th Book Fair "Lots of Visitors but Fewer Buyers"*. Retrieved October 23, 2021 from <http://www.oknation.net/blog/ohmbook/2007/11/02/entry-1>
- Phraatikan Thatsatep Tanakaro. (2016). The principle of buddhadhamma and solving the problem of poverty in thai society. *Journal of MCU Buddhapanya Review*, 1(3), 61-70.
- Phra Kru Niyom Chant Bodhi (Bodhi Sri Chantsaro). (2010). *The Application of Proverbs, as Indicated in Mangala Sutta, to the Current Thai Society Situation*. (Master Thesis). Mahachulalongkornrajavidyalaya University. Bangkok.
- Phra Maha Somchai Thanavuddho. (2004). *Mongkon Chee Wit "Tang Kao Na" (Auspice of Live "Advanced Path")*. Pathumthani: Than Printing.
- Somdet Phra Maha Weerawong (Pim Dhammadharo). (2003). *Mongkon Yod Chee Wit (Zenith Auspice of Life)*. Bangkok: Thammasapa.
- Leowarin, W. (2005). *Roi Tao Lek Lek Kong Rao Aeng (Our Small Footprint)*. Bangkok: Thai Union Graphics.
- Leowarin, W. (2006). *Kwam Fan Ngo Ngo (Stupid Dreams)*. Bangkok: Thai Union Graphics.
- Leowarin, W. (2007). *Buang Bon Yang Mee Saeng Dao (There Is Still Starlight Up There)*. Bangkok: Thai Union Graphics.
- Leowarin, W. (2008). *A-tit Kuen Tang Tit Tawantok (The Sun Rises in the West)*. Bangkok: Thai Union Graphics.
- Leowarin, W. (2010). *Song Kaen Tee Kod Lok (Two Arms That Embrace the Globe)*. Bangkok: Thai Union Graphics.
- Leowarin, W. (2011). *Song Peak Kong Kwam Fan (Two Wings of Dream)*. Bangkok: Thai Union Graphics.

Leowarin, W. (2012). *Kum Tee Plae Wa Rak (The Word Which Means Love)*. Bangkok: Thai Union Graphics.

Leowarin, W. (2013). *Chee Wit Kue Patiharn (Life Is Miracle)*. Bangkok: Thai Union Graphics.

Leowarin, W. (2013). *Tong Fa Mai Pid Tuk Wan (The Sky Is Not Dark Every Day)*. Bangkok: Thai Union Graphics.

Leowarin, W. (2014). *Ya Med See Daeng (A Red Tablet)*. Bangkok: Thai Union Graphics.

Leowarin, W. (2016a). *Chee Wit Pen Rueng Chua Krao (Life Is Non-permanent)*. Bangkok: Thai Union Graphics.

Leowarin, W. (2016b). *Roi Yim Tai Sai Fon (Smiles under the Rain)*. Bangkok: Thai Union Graphics.

Leowarin, W. (2017). *Bang Krang Rao Koh Luem Rak Tua Eng (Sometimes We Forget Ourselves)*. Bangkok: Thai Union Graphics.

Leowarin, W. (2018). *Per Sen Kong Kwam Pen Pai Dai (Percent of Possibility)*. Bangkok: Thai Union Graphics.

Leowarin, W. (2019a). *Jud Tiam Tang Song Plai (Light A Candle from Both Ends)*. Bangkok: Thai Union Graphics.

Leowarin, W. (2019b). *Kwam Suk Lek Lek Koh Kue Kwam Suk (A Bit of Happiness Is Still Happiness)*. Bangkok: Thai Union Graphics.

